

RESUM EXECUTIU

“Creació artística i cultural. Estudi sobre les polítiques de suport municipal a la província de Barcelona”

Col·lecció Eines

Sèrie Cultura 113

2026

El suport municipal a la creació artística i cultural: reptes i oportunitats per als governs locals

El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Diputació de Barcelona publica un nou estudi que analitza la situació del suport a la creació artística i cultural als municipis de la província i ofereix orientacions pràctiques per enfortir les polítiques públiques en aquest àmbit.

Els ajuntaments tenen un paper fonamental en el foment i suport de la vida cultural dels municipis, però fins a quin punt la seva acció es dirigeix a generar les condicions que poden fer possible la creació artística? Més enllà de la programació d'activitats, la cessió d'espais o el finançament de projectes concrets, el suport a la creació planteja reptes específics que requereixen recursos, instruments adequats i una mirada estratègica.

Aquest és el punt de partida de l'estudi [*Creació artística i cultural. Estudi sobre les polítiques de suport municipal a la província de Barcelona*](#), promogut pel CERC i elaborat per l'equip de Tramoia Cultura

El treball parteix d'una concepció àmplia de la creació, que comprèn tant les pràctiques artístiques professionals com les amateurs, col·lectives i comunitàries, i que inclou totes les fases del procés creatiu: des de la recerca i l'experimentació fins a la difusió, passant per

l'assaig, la producció, el contrast i l'exhibició de l'obra creada, així com la formació i l'intercanvi. Aquesta aproximació connecta el suport a la creació amb el paradigma dels drets culturals, que reconeix el dret de totes les persones no només a accedir a la cultura, sinó també a participar activament en la seva realització. En aquest sentit, el suport a la creació contribueix a generar les condicions perquè les persones i els col·lectius no siguin només consumidors de cultura, sinó també agents que la produeixen, la transformen i hi aporten noves mirades per aconseguir una ciutadania més crítica. Donar suport a la creació significa també preservar la capacitat d'una societat per explorar, experimentar, formular preguntes i imaginar coses que encara no existeixen.

L'estudi parteix d'un treball de recerca desenvolupat durant el 2025 que combina l'anàlisi documental amb entrevistes a persones expertes, grups focals amb professionals de la creació i de la gestió cultural, i un procés de contrast amb agents institucionals i sectorials. També incorpora els resultats d'una enquesta de l'Oficina de Difusió Artística sobre les residències artístiques als equipaments escènics municipals.

Un ecosistema creatiu dinàmic, però amb desequilibris

Una primera part analitza l'estat del suport a la creació a escala municipal, a partir del treball de recerca, i identifica un ecosistema cultural ric i divers, amb centres de creació consolidats, un creixement dels espais i programes de residència artística els darrers anys i una implicació progressiva dels equipaments municipals en el suport als processos creatius.

Experiències com L'Estruch de Sabadell, Roca Umbert de Granollers, les Fàbriques de Creació de Barcelona o les Cases de la Música mostren diferents maneres d'articular el suport públic a la creació i el potencial que tenen aquests dispositius per dinamitzar els territoris.

Tanmateix, el treball també assenyala un conjunt de mancances estructurals que en dificulten la consolidació. Entre les més rellevants destaquen:

- La distribució desigual dels recursos entre territoris i disciplines artístiques.
- La fragmentació de les iniciatives i la manca de coordinació entre agents i administracions.
- La insuficiència de recursos i de personal especialitzat per a l'acompanyament dels processos creatius.
- La precarietat de les condicions laborals dels creadors i creadores i la fragilitat econòmica dels espais independents.
- La manca de dades sistemàtiques i d'indicadors compartits per avaluar els resultats de les polítiques de suport.

L'estudi alerta també de la dependència de moltes iniciatives respecte del voluntarisme dels equips tècnics o de les prioritats polítiques de cada mandat. Aquesta situació dificulta l'estabilitat i la continuïtat dels programes i la construcció de polítiques de suport a la creació amb una perspectiva de llarg termini.

Reconèixer el valor dels processos creatius

Una de les qüestions centrals que planteja l'estudi és la necessitat de superar una visió excessivament orientada als resultats immediats. Sovint, el suport públic a la creació es vincula a la producció d'una obra, una exhibició o una activitat que pugui presentar-se com a contraprestació dels recursos rebuts. Aquesta lògica pot deixar en segon terme fases fonamentals del treball artístic, com ara la recerca, l'assaig i l'experimentació, que necessiten temps i recursos sense que necessàriament donin lloc a un resultat immediatament visible.

En aquest sentit, l'estudi proposa **passar de la lògica de la contraprestació directa a una concepció més àmplia del retorn cultural i social**. Aquest retorn pot materialitzar-se en activitats o processos compartits amb la ciutadania, però també en aportacions menys tangibles, com la generació de coneixement, la innovació artística, l'enfortiment del teixit cultural o la creació de nous vincles amb el territori.

Això no significa renunciar a la rendició de comptes, sinó desenvolupar criteris d'avaluació capaços de reconèixer el valor dels processos creatius. El treball remarca igualment la necessitat de diferenciar les activitats que formen part del mateix procés de creació d'aquelles que constitueixen un encàrrec addicional i que, per tant, han de tenir una remuneració específica.

Orientacions per a l'acció municipal

La segona part de l'estudi té una vocació eminentment pràctica i desenvolupa un conjunt de recomanacions adreçades als responsables polítics i tècnics dels municipis, concebuda com una guia per inspirar i orientar el desplegament de polítiques municipals de suport a la creació artística i cultural.

S'hi analitzen els principals instruments de suport a la creació —residències artístiques, programes d'acompanyament, coproduccions, beques, premis, subvencions, centres de creació i circuits de cooperació—, amb criteris per al seu disseny i exemples d'experiències que poden servir de referència.

Propostes i recomanacions

Més enllà dels instruments concrets, s'insisteix en la necessitat de conèixer els ecosistemes culturals locals, identificar-ne els agents i les necessitats, i incorporar el suport a la creació en la planificació cultural municipal.

També dedica una atenció especial al marc jurídic i administratiu. Lluny de considerar-lo únicament una limitació, explora les possibilitats que ofereixen els instruments existents per desenvolupar programes de suport adaptats a la naturalesa del treball creatiu i garantir unes condicions professionals adequades.

Un altre dels àmbits destacats és el foment d'una ciutadania creativa. Des de la perspectiva dels drets culturals, les polítiques de suport no s'haurien d'adreçar exclusivament als professionals del sector, sinó que també han de facilitar les oportunitats de creació i expressió cultural de la ciutadania, reconeixent la diversitat de pràctiques i llenguatges presents als municipis.

La cooperació com a condició per avançar

L'estudi posa de manifest que molts dels reptes identificats difícilment es poden abordar des de l'acció aïllada de cada ajuntament, especialment en els municipis amb menys recursos.

Per aquest motiu, defensa la necessitat d'enfortir les xarxes de cooperació intermunicipal, compartir recursos i coneixement i avançar cap a una coordinació més efectiva entre els diferents nivells de l'administració. També reconeix el paper realitzat per models de treball en xarxa en aquest àmbit com XarxaProd o la Xarxa de pobles creatius.

El treball assenyala també el paper que poden tenir les administracions supralocals en l'acompanyament als equips municipals, la formació especialitzada, la provisió de recursos i la construcció de marcs compartits de planificació i avaluació.

En conjunt, l'estudi ofereix una anàlisi de la situació actual que permet elaborar, una guia per orientar la presa de decisions. El seu principal objectiu és contribuir a situar el suport a la creació com una dimensió estructural de les polítiques culturals municipals, estretament vinculada als drets culturals i al desenvolupament dels territoris.

Es tracta, en definitiva, d'avançar cap a unes polítiques públiques que no es limitin a facilitar la difusió i exhibició de les obres artístiques, sinó que **contribueixin a generar les condicions perquè la creació pugui tenir lloc, desenvolupar-se i formar part de la vida cultural dels municipis**. És a dir, una política pública de suport a la creació ha de contribuir a crear les condicions perquè sigui possible eixamplar el camp d'allò imaginable i, amb ell, el d'una societat lliure de dogmes.

Podeu consultar i descarregar-vos l'estudi:

Espelt, R.; Marfà, M.; Muñoz, H. (2026). *[Creació artística i cultural. Estudi sobre les polítiques de suport municipal a la província de Barcelona](#)*. Diputació de Barcelona. Centre d'Estudis i Recursos Culturals. Col·lecció Eines, sèrie Cultura, núm. 13.